

A magyar nyelvtörténet korszakai és a nyelvemlékek

A nyelvemlékeknek gyakran igen kalandos sorsa van. Az alábbi videóban ritka felvételeket lehet látni az LEUVENI KÓDEXRŐL, és a benne lévő *Ómagyar Mária-siralom* régi kiejtését is itt hallhatod leghívebben visszaadva.

A megadott forrásokat használva állíts össze egy tablót, amely a nyelvemlék sorsát és főbb jellemzőit, érdekességeit jeleníti meg a kezdetektől napjainkig!

A videót a következő linkre kattintva érheted el: www.nyelvemlekek.oszk.hu

A LEUVENI KÓDEX és az *Ómagyar Mária-siralom* története:

Az Országos Széchényi Könyvtár összeállítása: www.nyelvemlekek.oszk.hu

Wikipédia: [Leuveni kódex](#), [Ómagyar Mária-siralom](#)

Az *Ómagyar Mária-siralom* a LEUVENI KÓDEXBEN található. Ez a kódex meglepően kis méretű, igazi kis kézikönyv, hordozható és kézben tartható.

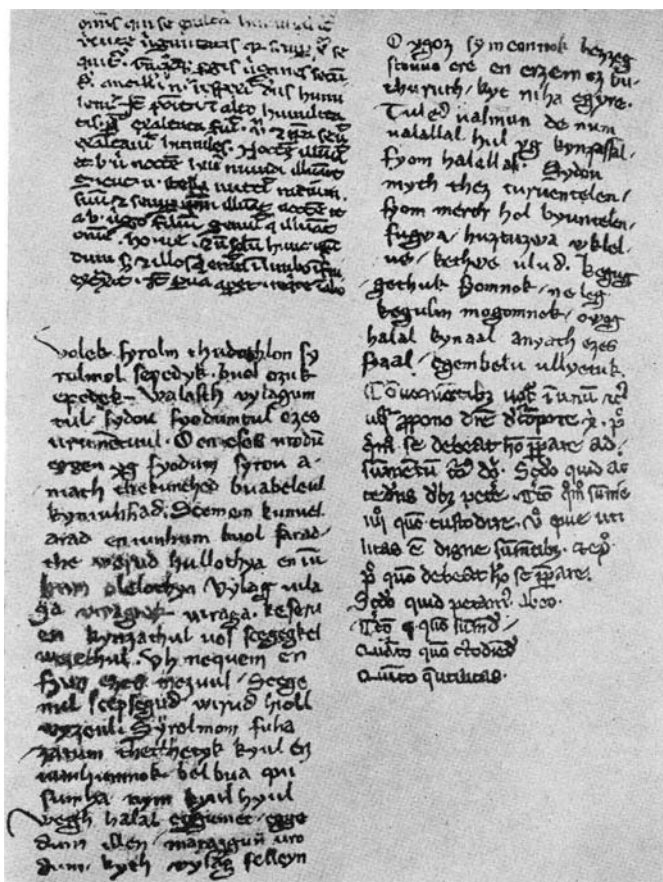
Lapjai pergamenből készültek. Domonkos rendi szerzetesek írták és használták. A kötését a XV. században lecserélték, nyilván mert a használatától megviselődött. Az új kötéshez használt lapokból kiderül, hogy német területen újíttották fel.

1910-ben egy müncheni antikvárius Olaszországban megvásárolja, tőle veszi meg 1922-ben a Leuveni Katolikus Egyetem Könyvtára (Belgium), háborús jóvátételnek szánva. A második világháborúban ismét tűz üt ki a könyvtárban, de ez a kis kódex fémszekrénybe volt zárva, így nem éri baj. Pais Dezső magyar nyelvész odautazott, és megismerhette a könyv sorsát. Ugyan az francia tulajdonba került volna, de a magyar állam nagy mennyiségű ősnymtatványt és XVI–XVII. századi flamand nyelvű nyomtatványt ajánlott fel cserébe a leuveni könyvtárnak.

Végül 1982-ben került haza, azóta az Országos Széchényi Könyvtár őrzi számos más kódex társaságában.

A kódex megközelítőleg 600 szöveget tartalmaz, többnyire latin prédikációkat. Az Ómagyar Mária-siralom halványabb, mint környezete, először azt gondolták, ki akarták kaparni. Később kiderült, hogy egy újrakötéskor került jelenlegi helyére, előtte viszont külső oldalon volt, így jobban használódott. Az íráskép nem olyan, mint ma, a szöveg tagolatlanul halad előre, és más betűket használ, például nincsenek ékezetek.

Ez a szöveg az első magyar nyelvű vers, mégis költői leleményről árulkodik, szerzője nem csupán lefordított egy latin nyelvű verset. A vers hangzásának visszaadására több olvasat is született, az egyikből kiderül, hogy a gy-t inkább dzs-nek ejtették, nagyon mások voltak a magánhangzók is, és sok olyan szót tartalmaz, ami ma már nehezen ismerhető fel.